

Ajuntament
de Barcelona

L'EMPREDORIA A BARCELONA

2017

Maig de 2019

Departament d'Anàlisi - Gabinet Tècnic de Programació
Oficina Municipal de Dades

ÍNDEX

I.	PRESENTACIÓ.....	2
II.	SÍNTESI DELS PRINCIPALS RESULTATS.....	3
III.	L'EMPREDORIA A BARCELONA I ALTRES ÀMBITS. 2010-2017	4
IV.	PERFIL DELS EMPRENEDORS A BARCELONA	8
IV.1.	Característiques personals dels emprenedors	8
IV.2.	L'emprenedoria per sector d'activitat	10
IV.3.	Durada de l'activitat emprenedora.....	11
V.	L'EMPREDORIA A BARCELONA PER DISTRICTES	13
VI.	TAXES D'ACTIVITAT EMPRENEDORA	16
VI.1.	Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona i a d'altres àmbits i ciutats	16
VI.2.	Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora 2010-2017	18
VI.3.	Taxes d'Activitat Emprenedora segons les característics personals dels emprenedors	24
VI.4.	Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona per districtes	26
VII.	NOTA METODOLÒGICA	30
VII.1.	Delimitació de la figura de l'emprenedor	30
VII.2.	Tractament estadístic.....	30

I. PRESENTACIÓ

Els darrers anys ha crescut l'interès per l'emprenedoria i l'anàlisi dels factors que determinen les iniciatives relacionades amb la creació d'empreses. L'activitat emprenedora ha estat objecte d'estudi i de polítiques públiques de suport i promoció, com n'és bon exemple la creixent atenció que ha rebut per part de l'Ajuntament de Barcelona, mitjançant Barcelona Activa.

Aquest document és la segona edició d'un informe elaborat per primera vegada l'any 2018 pel Departament d'Anàlisi de l'Oficina Municipal de Dades, com a nova línia d'anàlisi a l'entorn de l'emprenedoria a Barcelona, a partir de l'explotació de la informació provinent de la Mostra Contínua de Vides Laborals (MCVL)¹. Fins llavors, l'única font estadística consolidada sobre aquest fenomen ha estat el projecte acadèmic *Global Entrepreneurship Monitor (GEM)*², iniciat a la *London Business School* l'any 1999, en el qual Espanya hi participa des de l'any 2000 i Catalunya des del 2003. Els resultats, tanmateix, només es presenten pel conjunt de Catalunya i la província de Barcelona.

Amb aquesta línia de treball, des de l'Ajuntament es contribueix a superar, almenys en part, la manca d'informació sobre l'emprenedoria a la nostra ciutat. L'explotació de la MCVL ens permet fer l'anàlisi de diversos aspectes del mercat de treball de Barcelona³. La figura de l'emprenedor s'identifica a la MCVL a partir de l'estudi dels treballadors del règim d'autònoms que, no sent assalariats, inicien una activitat per iniciativa pròpia, amb una durada de fins a 42 mesos⁴ com a màxim.

Els treballadors que a Barcelona reuneixen aquests requisits i estan actius a finals de l'any de referència (2017 en aquest cas) formen, segons la MCVL, un total de 1.624 observacions. Aquesta grandària permet, en la primera part de l'informe, fer l'aproximació al nombre d'emprenedors posant l'accent en diversos aspectes relacionats amb el perfil socio-demogràfic, sectorial i territorial de l'emprenedoria de Barcelona. A la segona part es calculen les taxes d'activitat emprenedora, definides com el quocient entre el nombre d'emprenedors i el total de població en la franja d'edat compresa entre 18 i 64 anys.

¹ La MCVL és un conjunt de microdades individuals anonimitzades, extretes aleatòriament dels registres de la Seguretat Social.

² També hi ha una segona referència que té com a font l'OCDE, l'*Entrepreneurship Indicators Programme*. Aquest programa no genera dades noves sinó que és un sistema d'indicadors derivat de l'estadística empresarial a nivell de països.

³ La major part dels treballs desenvolupats fins ara s'han centrat en els treballadors assalariats, estudiant aspectes com els seus salaris i la seva evolució en els darrers anys, situacions de precarietat laboral, la distribució, la desigualtat salarial o la bretxa salarial per raó de gènere. Aquests informes es poden consultar a la Web de *Barcelona Economia*.

⁴ Veure nota metodològica.

II. SÍNTESI DELS PRINCIPALS RESULTATS

- Un total de 40.600 emprenedors autònoms desenvolupen la seva activitat a Barcelona l'any 2017, segons la MCVL. Majoritàriament són homes (59,5%). L'any 2017 s'ha reduït el nombre d'emprenedors, tant a Barcelona (-2,9% anual) com a la resta d'àmbits analitzats, però entre 2010 i 2017 la xifra ha crescut més d'un 35% a Barcelona i l'AMB.
- La taxa d'activitat emprenedora a Barcelona l'any 2017 (3,95%), ha estat superior a la de la resta d'àmbits i encapçala el rànquing de grans ciutats espanyoles, per davant de Madrid (3,29%) o València (3,61%).
- La taxa dels homes (4,82%) supera la de les dones (3,12%), tant a Barcelona com a la resta d'àmbits territorials, al llarg de tot el període.
- Malgrat la lleugera reducció del darrer any, la taxa d'activitat a Barcelona s'ha incrementat més d'un punt entre 2010 i 2017, més que a la resta d'àmbits. La dels homes ha crescut 1,5 punts a Barcelona, més que la de les dones (0,7 punts) i el diferencial entre ambdós sexes s'ha eixamplat.
- El nombre d'emprenedors de 40 a 64 anys ha crescut al llarg del període amb més intensitat que el dels més joves (18 a 39 anys), que han anat perdent pes relatiu, fins a representar el 48% del total l'any 2017.
- La taxa d'activitat dels emprenedors de 18 a 39 anys s'ha mantingut per sobre de la dels de 40 a 64 anys al llarg de tot el període 2010-2017, però la d'aquests últims ha crescut més al llarg d'aquests anys, tant a Barcelona com a l'AMB, i el diferencial entre ambdós col·lectius ha tendit a reduir-se. La taxa més elevada és la dels de 40 a 44 anys (5,95%).
- Dos terços del total d'emprenedors a Barcelona són de nacionalitat espanyola, però la seva participació sobre el total s'ha reduït entre 2010-2017, ja que els estrangers han experimentat un increment més intens.
- La població estrangera mostra més propensió a l'emprenedoria que l'espanyola al llarg de tot el període, a Barcelona i a la resta d'àmbits, i el diferencial entre ambdós col·lectius s'ha anat eixamplant els darrers anys. La taxa més elevada és la dels emprenedors europeus (7,42%).
- La major part dels emprenedors desenvolupen la seva activitat al terciari, en coherència amb l'estructura productiva de Barcelona. Un 25,2% ho fan al grup de sectors que engloba *Activitats professionals, científiques i tècniques i Activitats administratives*.
- Bona part dels emprenedors han iniciat l'activitat en els darrers dotze mesos (42,2%) i en un 28,3% dels casos l'antiguitat del negoci comprèn dels 12 als 24 mesos.
- L'Eixample concentra el major nombre d'emprenedors (18,2%), mentre que Sarrià – Sant Gervasi i Horta – Guinardó són els districtes on el col·lectiu femení té un pes relatiu més elevat. Els emprenedors de 18 a 39 anys són majoritaris a Sant Andreu i Ciutat Vella, que de forma coherent amb la seva estructura poblacional, presenta una participació més elevada d'emprenedoria estrangera.
- Sarrià-Sant Gervasi és, com l'any anterior, el districte amb la major propensió a l'emprenedoria (5,69%), seguit de l'Eixample i Gràcia, amb taxes d'activitat situades per sobre de la mitjana. A tots els districtes, la taxa dels homes és més elevada que la de les dones. A la major part –excepte a Gràcia i Horta-Guinardó– la taxa dels emprenedors de 18-39 anys supera la dels de 40-64 anys i a tots excepte a Sarrià-Sant Gervasi, la taxa dels estrangers és superior a la dels espanyols.

III. L'EMPRENEDORIA A BARCELONA I ALTRES ÀMBITS. 2010-2017

El nombre d'emprenedors residents a Barcelona l'any 2017 és de 40.600 treballadors autònoms, prop de dos terços de l'AMB (62,7%) i gairebé la quarta part del total de Catalunya (23,9%), d'acord amb l'estimació a partir de les dades de la MCVL. Els emprenedors residents a la resta de municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona⁵ han estat 24.125 treballadors l'any 2017, fent que l'emprenedoria al conjunt de l'AMB -64.725 autònoms- representi el 38,1% del total de Catalunya.

A Barcelona, gairebé 6 de cada 10 emprenedors són homes. Les dones emprenedores representen el 40,5% del total, una participació quatre punts més elevada que a la resta de l'AMB (36,3%) i superior també a la del total de Catalunya (38,6%).

Taula 1. Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits (2017)

	Total	Dones	Homes	18-39 anys	40-64 anys	espanyols	estrangers
Barcelona (residents)	40.600	16.425	24.175	19.500	21.100	26.925	13.675
AMB (residents) sense Barcelona*	24.125	8.750	15.375	10.850	13.275	17.550	6.575
AMB (Residents)*	64.725	25.175	39.550	30.350	34.375	44.475	20.250
Catalunya	170.050	65.625	104.425	79.700	90.350	127.675	42.375

(*) Dades corresponents als municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants, segons el Cens de Població de 2011.

La distribució del nombre d'emprenedors entre els dos grans grups d'edat es presenta relativament equilibrada, amb una participació lleugerament superior dels de 40 a 64 anys (52%), tant a Barcelona com a la resta d'àmbits analitzats. El pes dels emprenedors de 18 a 39 anys és més elevat a la capital que a la resta de l'AMB (45%) i Catalunya (46,9%).

Els emprenedors de Barcelona són majoritàriament de nacionalitat espanyola, però els estrangers representen fins a un terç del total de treballadors autònoms involucrats en la creació d'una empresa pròpia (33,7%), un participació més elevada que la que tenen a la resta de l'AMB (27,3%) i Catalunya (24,9%).

Taula 2. Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits (2010-2017)

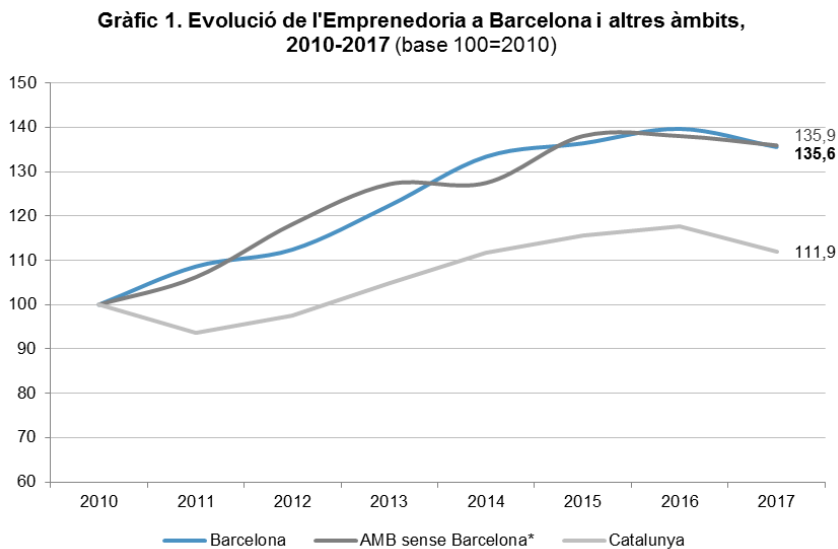
	2010	2016	2017	Var.17/16 (%)	Var.17/10 (%)
Barcelona	29.950	41.825	40.600	-2,9	35,6
AMB sense Barcelona*	17.750	24.500	24.125	-1,5	35,9
Catalunya	151.925	178.750	170.050	-4,9	11,9

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants, segons els censos de Població 2001 i 2011.

⁵ Dades corresponents als municipis de l'AMB (sense Barcelona) de més de 40.000 habitants. El 2017, les dades inclouen els municipis de: Badalona, Castelldefels, Cerdanyola del Vallès, Cornellà de Llobregat, Esplugues de Llobregat, Gavà, Hospitalet de Llobregat, El Prat de Llobregat, Sant Boi de Llobregat, Sant Cugat del Vallès, Sant Feliu de Llobregat, Santa Coloma de Gramenet i Viladecans.

Entre 2010 i 2016, l'activitat emprenedora va presentar una evolució a l'alça tant a Barcelona com a l'AMB, i en menor mesura al conjunt de Catalunya (gràfic 1). Tanmateix, el 2017, el nombre d'emprenedors de Barcelona experimenta una reducció del 2,9% en relació amb el 2016. Aquest retrocés ha estat lleugerament més intens que el dels municipis de la resta de l'AMB (-1,5%), però inferior al del conjunt de Catalunya (-4,9%).

Pel conjunt del període amb dades disponibles (2010-2017), l'augment del nombre d'emprenedors ha estat de gairebé el 36% tant a Barcelona com a l'AMB, tres vegades superior al registrat a Catalunya.

Encara que tradicionalment la figura de l'emprenedor s'ha identificat amb la d'una persona innovadora, que assumeix un cert grau de risc i incertesa per desenvolupar iniciatives empresarials, durant els anys de crisi econòmica va prendre rellevància la dimensió de l'emprenedoria per necessitat: la idea de que aquesta activitat pot ser clau en la generació de treball i en la superació de situacions de desocupació.

Amb la millora de la conjuntura, el nombre d'emprenedors per necessitat probablement es pot haver vist reduït. Això pot haver fet guanyar pes a la dimensió original de l'emprenedoria, la motivació per oportunitat, i podria redundar en una millora de la qualitat de l'emprenedoria i en l'augment de les probabilitats de supervivència de les noves empreses⁶.

El detall per sexe (taula 3) mostra com el retrocés del nombre d'emprenedors l'any 2017 en relació amb el 2016 a Barcelona s'ha concentrat fonamentalment en el segment femení (-5,6%), amb una reducció del nombre d'homes emprenedors molt més lleugera (-1%). A la resta d'àmbits, la disminució del darrer any s'ha repartit de forma més homogènia entre ambdós sexes. Pel conjunt del període 2010-2017, l'increment del nombre d'homes

⁶ Segons el projecte GEM, els resultats de 2017 confirmen el canvi de tendència iniciat el 2015 de reforç de la motivació per oportunitat.

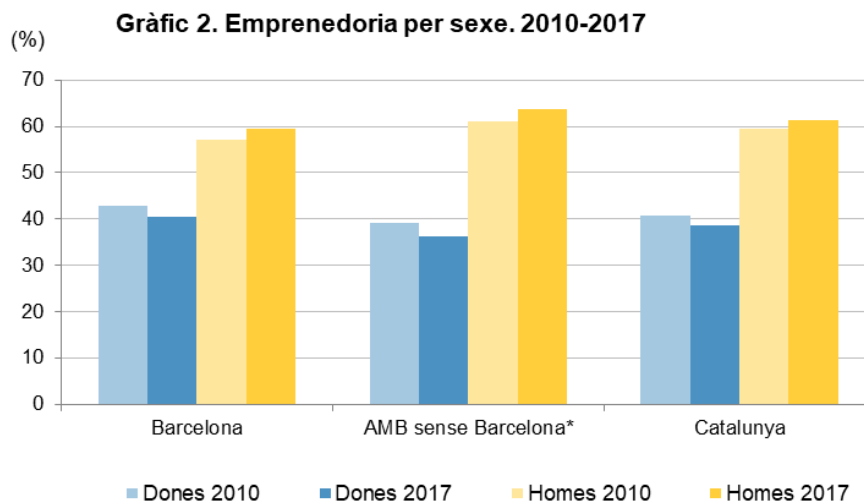
emprenedors ha estat de l'ordre del 40%, tant a Barcelona com a la resta de l'AMB, superior al del col·lectiu femení.

Taula 3. Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits per sexe (2010-2017)

	Dones					Homes				
	2010	2016	2017	Var.17/16 (%)	Var.17/10 (%)	2010	2016	2017	Var.17/16 (%)	Var.17/10 (%)
Barcelona	12.819	17.399	16.425	-5,6	28,1	17.131	24.426	24.175	-1,0	41,1
AMB sense Barcelona*	6.929	8.932	8.750	-2,0	26,3	10.821	15.568	15.375	-1,2	42,1
Catalunya	61.682	68.819	65.625	-4,6	6,4	90.243	109.931	104.425	-5,0	15,7

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants, segons els censos de Població 2001 i 2011.

El pes relatiu de l'emprenedoria femenina ha anat minvant (gràfic 2). A Barcelona, les dones emprenedores representaven un 42,8% del total al 2010 i el seu pes s'ha reduït més de 2 punts percentuals el 2017, de forma similar a la resta d'àmbits.

Pel que fa a l'edat, la disminució del nombre d'emprenedors registrada el 2017 respecte a l'any anterior obeeix bàsicament al retrocés que experimenta el segment més jove (18-39 anys), tant a Barcelona com a la resta d'àmbits. A la capital, el descens d'aquest col·lectiu (-5,3%) ha estat menys intens que a la resta de l'AMB (-8,6%) o Catalunya (-7,5%).

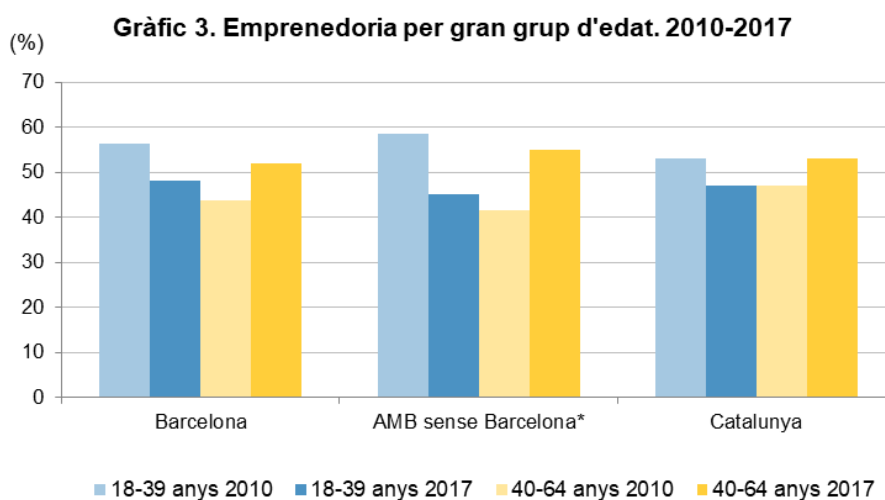
Taula 4. Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits per gran grup d'edat (2010-2017)

	18 - 39 anys					40 - 64 anys				
	2010	2016	2017	Var.17/16 (%)	Var.17/10 (%)	2010	2016	2017	Var.17/16 (%)	Var.17/10 (%)
Barcelona	16.850	20.600	19.500	-5,3	15,7	13.100	21.225	21.100	-0,6	61,1
AMB sense Barcelona*	10.400	11.875	10.850	-8,6	4,3	7.350	12.625	13.275	5,1	80,6
Catalunya	80.575	86.150	79.700	-7,5	-1,1	71.350	92.600	90.350	-2,4	26,6

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants, segons els censos de Població 2001 i 2011.

Després de postular-se com a alternativa laboral durant els anys de crisi, sembla que l'opció d'emprendre podria haver perdut cert atractiu entre la població més jove davant de les possibilitats de formar part d'una empresa consolidada, per la major seguretat laboral que a priori aquestes poden oferir, front al risc amb que s'associa l'emprenedoria.

Pel conjunt del període 2010-2017, el major ritme de creixement dels emprenedors del grup d'edat de 40 a 64 anys, tant a Barcelona com a la resta d'àmbits, ha fet que el col·lectiu de 18 a 39 anys –el majoritari l'any 2010- perdi pes relatiu fins a representar el 48% del total a la capital el 2017. La participació més elevada del col·lectiu de 40 a 64 anys l'any 2017 s'ha registrat a la resta de l'AMB (55%).

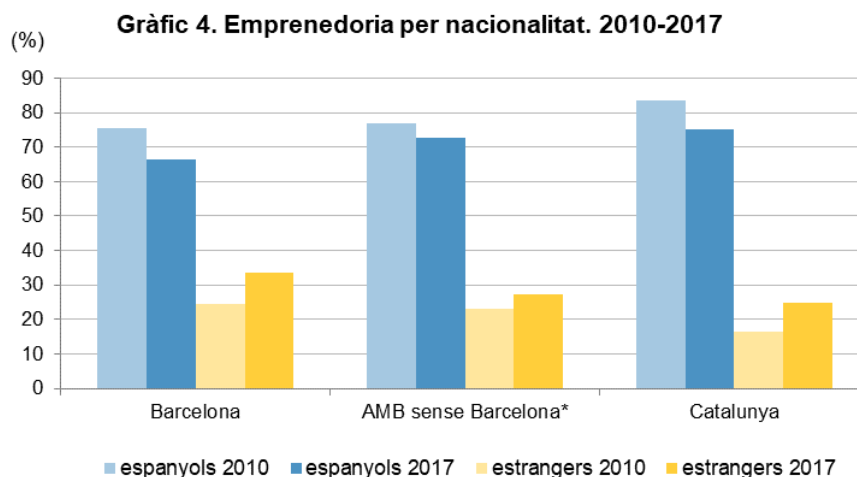
Respecte la nacionalitat, el retrocés del nombre d'emprenedors l'any 2017 en relació amb el 2016 s'ha concentrat totalment en el col·lectiu d'espanyols, que va a la baixa a tots els àmbits. A Barcelona, la reducció d'aquest segment (-9,2%) ha estat superior a la registrada a la resta de l'AMB i Catalunya, i contrasta amb l'alça que experimenta a la capital el col·lectiu d'estrangers implicats en iniciatives empresarials (+12,3%), més intensa també que la dels altres àmbits.

Taula 5. Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits segons nacionalitat (2010-2017)

	espanyols					estrangers				
	2010	2016	2017	Var.17/16 (%)	Var.17/10 (%)	2010	2016	2017	Var.17/16 (%)	Var.17/10 (%)
Barcelona	22.600	29.650	26.925	-9,2	19,1	7.350	12.175	13.675	12,3	86,1
AMB sense Barcelona*	13.675	18.250	17.550	-3,8	28,3	4.075	6.250	6.575	5,2	61,3
Catalunya	127.050	138.925	127.675	-8,1	0,5	24.875	39.825	42.375	6,4	70,4

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants, segons els censos de Població 2001 i 2011.

El fort ritme de creixement dels emprenedors estrangers entre els anys 2010 i 2017 ha fet que aquest col·lectiu hagi guanyat pes relatiu al llarg del període a tots els àmbits, especialment a Barcelona, on han passat de representar gairebé un de cada quatre emprenedors el 2010 (24,5%) a un terç del total el 2017.

IV. PERFIL DELS EMPRENEDORS A BARCELONA

En aquest capítol s'analitza el perfil dels emprenedors/es residents a Barcelona l'any 2017 en funció de les seves característiques personals, el tipus de lloc de treball que ocupen – més concretament, el sector d'activitat al que pertanyen- així com també el temps que porten desenvolupant l'activitat emprenedora.

IV.1. Característiques personals dels emprenedors

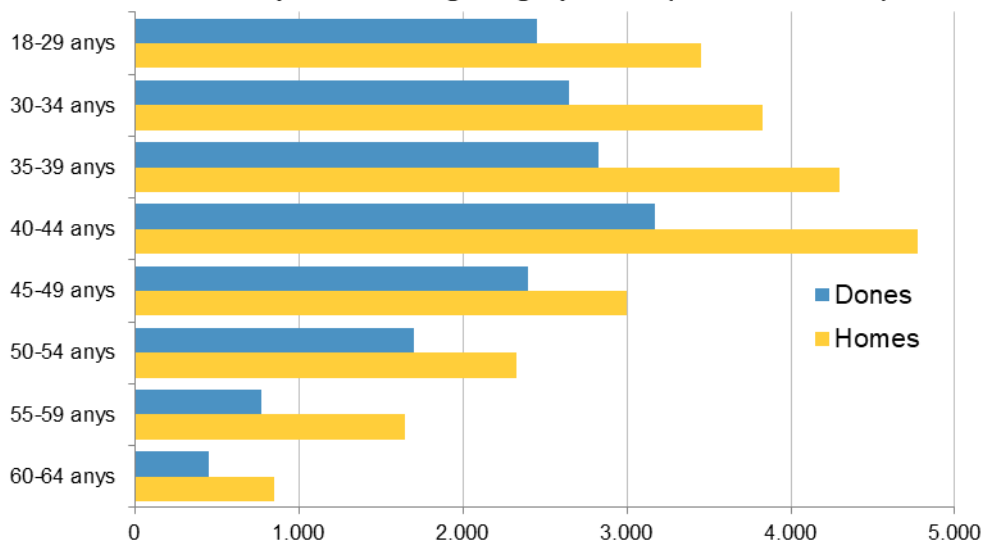
El grup d'edat dels 40 a 44 anys és el que concentra el major nombre d'emprenedors, amb gairebé el 20% del total (taula 6) i la franja compresa entre els 18 i els 44 anys representa més de dos terços (67,5%).

Taula 6. Emprenedors segons grup d'edat (Barcelona, 2017)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)
18-29 anys	5.900	14,5	41,5	58,5
30-34 anys	6.475	15,9	40,9	59,1
35-39 anys	7.125	17,5	39,6	60,4
40-44 anys	7.950	19,6	39,9	60,1
45-49 anys	5.400	13,3	44,4	55,6
50-54 anys	4.025	9,9	42,2	57,8
55-59 anys	2.425	6,0	32,0	68,0
60-64 anys	1.300	3,2	34,6	65,4
Total	40.600	100	40,5	59,5

El pes dels homes és superior al de les dones a tots els grups, i la diferència entre sexes més reduïda correspon al grup de 45-49 anys, on la participació de les emprenedores és del 44,4% del total, 11 punts percentuals per sota de la dels homes. Els grups d'edat més avançada presenten un major desequilibri entre ambdós sexes, especialment la franja compresa entre els 55 i els 59 anys, on les dones representen menys d'un terç del total d'emprenedors.

Gràfic 5. Emprenedors segons grup d'edat (Barcelona, 2017)

La participació de les dones és inferior a la dels homes tant al col·lectiu d'estrangers com al d'emprenedors espanyols, on el seu pes és relativament més elevat (41,9%). Els emprenedors europeus (sense Espanya) representen prop del 14% del total, amb un pes de les dones inferior a la mitjana (38,9%), mentre que els estrangers més nombrosos, els de la resta del món –gairebé el 20% del total d'emprenedors– són el col·lectiu on el pes dels homes és més elevat, amb una representació de les dones de només el 36,8%.

Taula 7. Emprenedors segons nacionalitat (Barcelona, 2017)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)
Espanya	26.925	66,3	41,9	58,1
Europa (sense Espanya)	5.650	13,9	38,9	61,1
Resta del món	8.025	19,8	36,8	63,2
Total	40.600	100	40,5	59,5

Més de dos terços del total d'emprenedors (67,1%) tenen el títol de Batxiller o equivalent o titulacions superiors, mentre que els emprenedors que compten com a molt amb el Graduat Escolar, ESO o una Formació Professional de grau mig representen una mica més de la quarta part (27,8%). En aquest cas, la participació del col·lectiu femení és de

només un terç del total, notablement inferior al pes de les emprenedores dins el col·lectiu que compta amb un major nivell formatiu (44,7%).

Taula 7. Emprenedors segons nivell d'estudis (Barcelona, 2017)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)
Fins a Graduat Escolar o equivalent	11.300	27,8	33,2	66,8
Batxiller, equivalents o superiors	27.225	67,1	44,7	55,3
No consta	2.075	5,1	24,1	75,9
Total	40.600	100	40,5	59,5

IV.2. L'emprenedoria per sector d'activitat

La taula 9 mostra la distribució del nombre d'emprenedors per sector d'activitat. Els sectors econòmics de la branca de serveis (CCAIE-2009) es presenten agregats en cinc grans grups d'activitat, per tal de mantenir la representativitat de les dades.

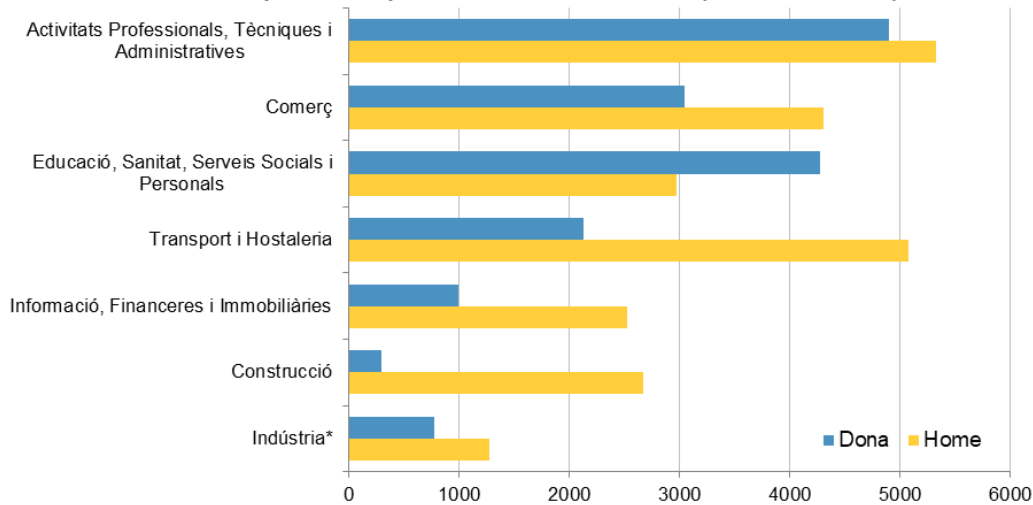
La major part dels emprenedors autònoms residents a la ciutat -un 87,7% del total- desenvolupen la seva activitat al terciari, com és lògic, d'acord amb l'estructura del teixit productiu de la ciutat, caracteritzada pel fort protagonisme dels sectors serveis. Aquest percentatge és gairebé 12 punts superior al del conjunt de Catalunya (75,9%), on tant la indústria com la construcció tenen un major pes relatiu. A Barcelona, en canvi, l'emprenedoria a la construcció i especialment a la indústria és minoritària, i està dominada pel col·lectiu d'homes de més de 40 anys.

Taula 9. Emprenedors segons sector d'activitat, sexe i gran grup d'edat (Barcelona, 2017)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)	18-39 (%)	40-64 (%)
Indústria*	2.050	5,0	37,8	62,2	37,8	62,2
Construcció	2.975	7,3	10,1	89,9	35,3	64,7
Comerç	7.350	18,1	41,5	58,5	43,5	56,5
Transport i Hostaleria	7.200	17,7	29,5	70,5	49,7	50,3
Informació, Financeres i Immobiliàries	3.525	8,7	28,4	71,6	45,4	54,6
Activitats Professionals, Tècniques i Administratives	10.225	25,2	47,9	52,1	52,3	47,7
Educació, Sanitat, Serveis Socials i Personals	7.250	17,9	59,0	41,0	54,1	45,9
No consta	25	0,1	0,0	100,0	100,0	0,0
Total	40.600	100	40,5	59,5	48,0	52,0

(*) Nombre d'observacions inferior a 100

De forma similar a un any enrere, el grup d'*Activitats professionals, científiques i tècniques i d'Activitats administratives i auxiliars* és el que concentra el major nombre d'emprenedors a Barcelona l'any 2017 (25,2%) i presenta una distribució per sexe relativament equilibrada entre homes i dones, (gràfic 6), amb un major pes relatiu dels treballadors de 18 a 39 anys, quatre punts per sobre de la mitjana. L'emprenedoria en aquest tipus d'activitats té un pes que supera en gairebé 10 punts al del conjunt de Catalunya.

Gràfic 6. Emprenedors per sector d'activitat i sexe (Barcelona, 2017)

Tant el sector *Comerç* com el grup d'activitats incloses dins l'epígraf d'*Educació, Sanitat, Serveis Socials, Activitats artístiques, de lleure i serveis a les persones* presenten una participació sobre el total molt similar, al voltant del 18% dels emprenedors. Tanmateix, mentre que el primer –comerç al detall, engròs i venda i reparació de vehicles- es caracteritza per un major pes dels homes (58,5%) i dels emprenedors de més de 40 anys, al d'*Educació, Sanitat, Serveis Socials i Personals* hi predomina el col·lectiu femení (59%) i l'estrat de gent jove (54,1%). En relació amb Catalunya, el percentatge d'emprenedors que desenvolupen la seva activitat al *Comerç* a Barcelona és més de dos punts inferior, mentre que en el cas de l'*Educació, Sanitat, Serveis Socials i Personals* s'observa justament el contrari, amb un pes superior a la capital.

El percentatge d'emprenedors al *Transport i Hostaleria* a Barcelona es situa també a prop del 18%, de forma no gaire diferent al conjunt de Catalunya. Com passa al grup que engloba les activitats d'*Informació i comunicacions, Financeres i assegurances i Activitats immobiliàries* –amb una participació sobre el total molt més reduïda, inferior al 9% a la capital- la presència del col·lectiu masculí és molt elevada, en ambdós casos superior al 70% del total. Pel que fa a l'edat, la distribució entre els dos grans grups al *Transport i Hostaleria* és molt equilibrada, mentre que el col·lectiu de 40 a 64 anys és el que predomina al grup de *Financeres, assegurances i Activitats immobiliàries* (54,6%).

IV.3. Durada de l'activitat emprenedora

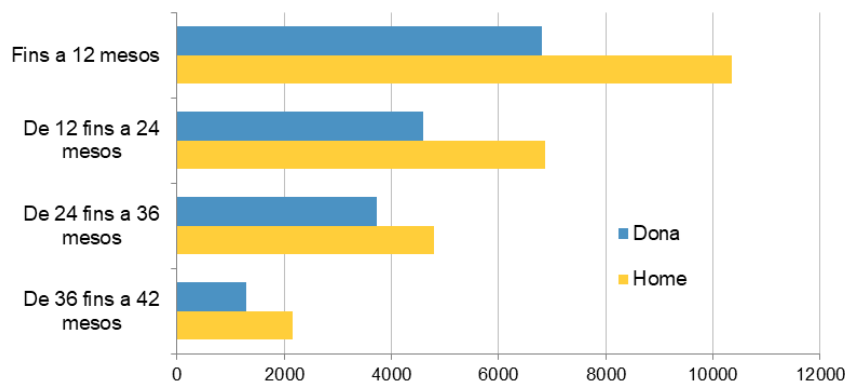
D'acord amb la MCVL i de forma similar a un any enrere, l'any 2017 la major part dels autònoms emprenedors (42,2%) han iniciat la seva activitat recentment -en els darrers 12 mesos-, mentre que pel 28,3% del total l'antiguitat del negoci està compresa entre els 12 i els 24 mesos, i només en un 21% dels casos va dels 2 als 3 anys. Els treballadors que porten més temps desenvolupant l'activitat –de 3 a 3 anys i mig- i per tant, es troben a punt de completar l'etapa de l'emprenedoria, prèvia a la fase de consolidació empresarial –que va més enllà dels 42 mesos- són més minoritaris, amb un pes del 8,5% del total.

Taula 10. Emprenedors segons durada de l'activitat (2017)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)
Fins a 12 mesos	17.150	42,2	39,7	60,3
De 12 fins a 24 mesos	11.475	28,3	40,1	59,9
De 24 fins a 36 mesos	8.525	21,0	43,7	56,3
De 36 fins a 42 mesos	3.450	8,5	37,7	62,3
Total	40.600	100	40,5	59,5

El pes del col·lectiu masculí és superior al del femení en totes les etapes, des de la fase més inicial –emprenedoria naixent, fins a 1 any d'antiguitat- a les de major consolidació de la iniciativa empresarial. Tanmateix, la participació de les dones és relativament més elevada en una de les etapes en que l'emprenedoria està més consolidada, quan els emprenedors porten de 2 a 3 anys involucrats en el negoci (43,7%).

Gràfic 7. Emprenedors segons durada de l'activitat (Barcelona, 2017)

V. L'EMPRENEDORIA A BARCELONA PER DISTRICTES

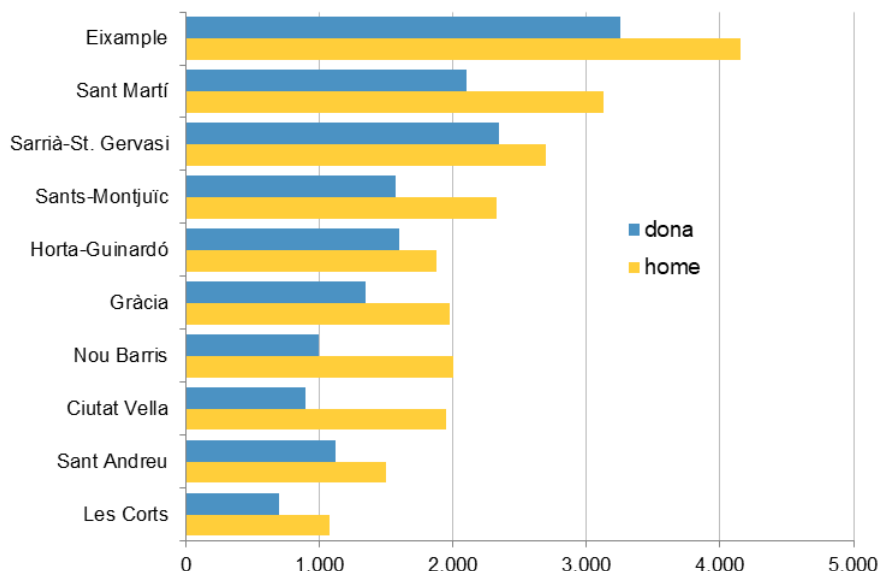
La taula 13 presenta la distribució territorial del nombre d'emprenedors corresponent a l'any 2017. L'Eixample és –com un any enrere–, el districte que concentra un major nombre d'emprenedors (18,2% del total) de forma coherent amb el pes de la seva població resident, amb una xifra que multiplica per més de 4 vegades la de Les Corts (4,4%).

Taula 13. Emprenedoria per districtes, sexe, gran grup d'edat i nacionalitat (Barcelona, 2017)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)	18-39 (%)	40-64 (%)	espanyols (%)	estrangers (%)
1. Ciutat Vella	2.850	7,0	31,6	68,4	57,9	42,1	44,7	55,3
2. Eixample	7.400	18,2	43,9	56,1	49,0	51,0	65,9	34,1
3. Sants-Montjuïc	3.900	9,6	40,4	59,6	48,1	51,9	60,3	39,7
4. Les Corts	1.775	4,4	39,4	60,6	45,1	54,9	77,5	22,5
5. Sarrià-St. Gervasi	5.050	12,4	46,5	53,5	46,0	54,0	86,6	13,4
6. Gràcia	3.325	8,2	40,6	59,4	46,6	53,4	75,9	24,1
7. Horta-Guinardó	3.475	8,6	46,0	54,0	39,6	60,4	68,3	31,7
8. Nou Barris	3.000	7,4	33,3	66,7	47,5	52,5	68,3	31,7
9. Sant Andreu	2.625	6,5	42,9	57,1	58,1	41,9	68,6	31,4
10. Sant Martí	5.225	12,9	40,2	59,8	46,4	53,6	63,2	36,8
NC	1.975	4,9	24,1	75,9	46,8	53,2	31,6	68,4
BARCELONA	40.600	100	40,5	59,5	48,0	52,0	66,3	33,7

La disminució del nombre d'emprenedors que ha experimentat el conjunt de la ciutat l'any 2017 en relació amb un any enrere s'ha traslladat a la major part de districtes, si bé la dinàmica no ha estat homogènia territorialment. Mentre hi ha districtes que experimenten retrocessos superiors a la mitjana –especialment notable és el cas de les Corts– en d'altres com Ciutat Vella, Sant Martí i Nou Barris, la xifra d'emprenedors ha crescut.

Gràfic 8. Emprenedors per districtes i sexe (Barcelona, 2017)

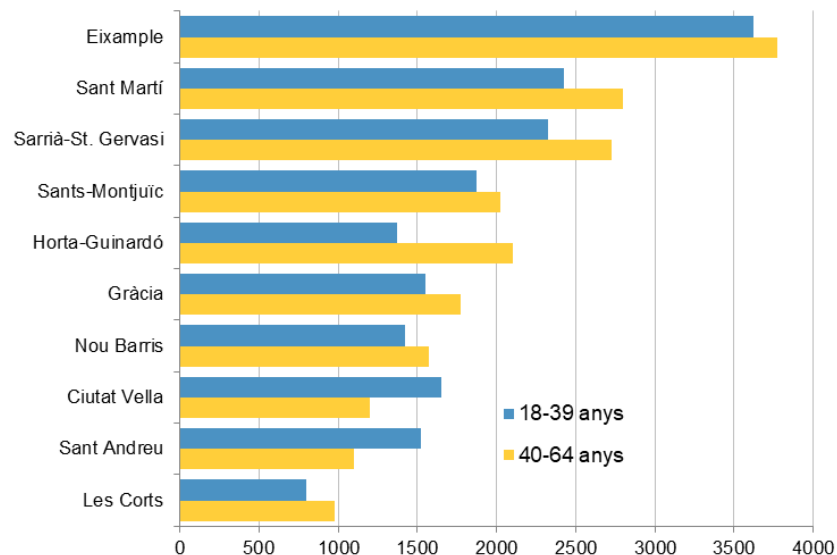
Com es veu al gràfic 8, on els deu districtes estan ordenats d'acord amb el nombre total d'emprenedors/es. en la banda alta i després de l'Eixample l'any 2017 es situen Sant Martí

i Sarrià-Sant Gervasi. Tant a l'Eixample com especialment a Sarrià – Sant Gervasi, el pes dels autònoms involucrats en la creació d'un negoci en relació amb el total de Barcelona és relativament més elevat del que li correspondria per població.

Pel que fa a la distribució per gènere, els resultats del 2017 segueixen mostrant una participació dels homes superior a la de les dones a tots els districtes. La major participació relativa del col·lectiu femení la trobem a Sarrià-Sant Gervasi i Horta- Guinardó, a l'entorn del 46%, més de 5 punts superior a la mitjana de Barcelona (40,5%).

Altres districtes amb un pes relatiu de les dones emprenedores per sobre de la mitjana són l'Eixample (43,9%) i Sant Andreu (42,9%), mentre que a l'altre extrem trobem Ciutat Vella, amb el percentatge de participació femenina més baix (31,6%), així com Nou Barris (33,3%), on dos de cada tres emprenedors són homes.

Gràfic 9. Emprenedors a Barcelona per districtes i edat (2017)

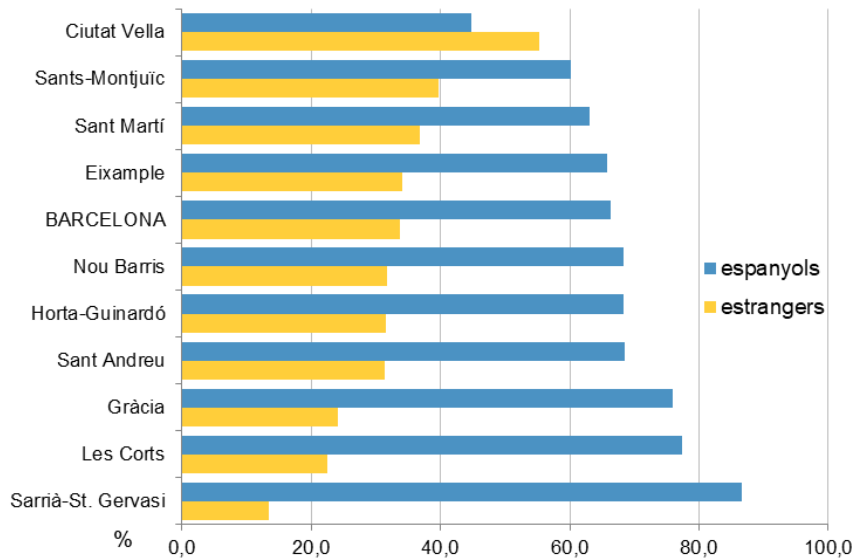
Pel que fa a l'edat dels emprenedors (gràfic 9), el retrocés que l'any 2017 experimenta el segment de 18 a 39 anys fa que a gairebé tots els districtes –amb l'excepció de Ciutat Vella i Sant Andreu-, el pes relatiu dels emprenedors de 40 a 64 anys sigui més elevat.

L'Eixample, el districte amb el major nombre d'emprenedors de la ciutat, és també el que compta el 2017 amb una distribució més equilibrada entre els més joves (49%) i els de més edat (51%). A Sant Andreu i Ciutat Vella, en canvi, el pes del col·lectiu de 18 a 39 anys (a l'entorn del 58%) supera en uns deu punts la mitjana de la ciutat. A l'extrem oposat, a Horta-Guinardó, sis de cada deu emprenedors tenen de 40 a 64 anys, i la participació dels més joves es situa més de 8 punts per sota de la mitjana.

El gràfic 10 presenta els districtes ordenats en funció del pes relatiu de la nacionalitat dels emprenedors. Ciutat Vella és el districte on la participació dels emprenedors estrangers és més elevada (55,3%) i l'únic en que el pes d'aquest col·lectiu és superior al dels espanyols, de forma coherent amb l'estructura poblacional del districte –el pes dels

estrangers respecte als residents de 18 a 64 anys supera el 50%-. Altres districtes amb un pes dels emprenedors estrangers per sobre de la mitjana⁷ són Sants-Montjuïc (prop del 40%), Sant Martí (36,8%) i en menor mesura l'Eixample (34,1%), tots amb més d'un terç del total. A l'altre extrem, a Sarrià-Sant Gervasi, la participació de l'emprenedoria estrangera (13,4%) és fins i tot inferior al pes de la població estrangera sobre el total de residents de 18 a 64 anys (16%).

Gràfic 10. Pes dels emprenedors segons nacionalitat (2017)

⁷ La mostra d'emprenedors per districtes inclou un 4,9% d'observacions en les que no consta el districte on resideix l'emprenedor. La major part d'aquestes observacions corresponen a un perfil determinat: majoritàriament home (75,9%) i estranger (68,4% del total). Això implica que en els resultats obtinguts per districtes ambdós col·lectius presenten un cert biaix a la baixa.

VI. TAXES D'ACTIVITAT EMPRENEDORA

L'aproximació al nombre d'autònoms emprenedors obtinguda a partir de la MCVL ens permet quantificar el pes de la població adulta (18 a 64 anys) involucrada en activitats empresarials en fase inicial. En aquest apartat de l'informe es calculen les taxes d'activitat emprenedora d'acord amb la metodologia del projecte GEM (Global Entrepreneurship Monitor), que defineix la *TEA (Total Entrepreneurial Activity)*, com el percentatge de població de 18 a 64 anys involucrada en iniciatives emprenedores en els darrers 3,5 anys.

VI.1. Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona i a d'altres àmbits i ciutats

La taxa d'activitat emprenedora a Barcelona l'any 2017 ha estat del 3,95%, superior a la de tots els àmbits analitzats. A la resta de l'AMB, la taxa s'ha situat en el 3,10%, per sota de la del conjunt de Catalunya (3,57%) i Espanya (3,40%). La taxa del conjunt de l'AMB (3,58%) assoleix un valor molt similar al del conjunt de Catalunya.

Aquests valors, obtinguts a partir de l'explotació de les microdades de la MCVL -extretes dels registres de la Seguretat Social- resulten inferiors als que es presenten a l'observatori GEM⁸, que es nodreix d'altres fonts d'informació, fonamentalment enquestes a la població de 18 a 64 anys sobre percepcions d'oportunitats i intencions d'emprendre, així com també a experts de l'entorn emprenedor.

Taula 14. Taxes d'Activitat Emprenedora (2017)

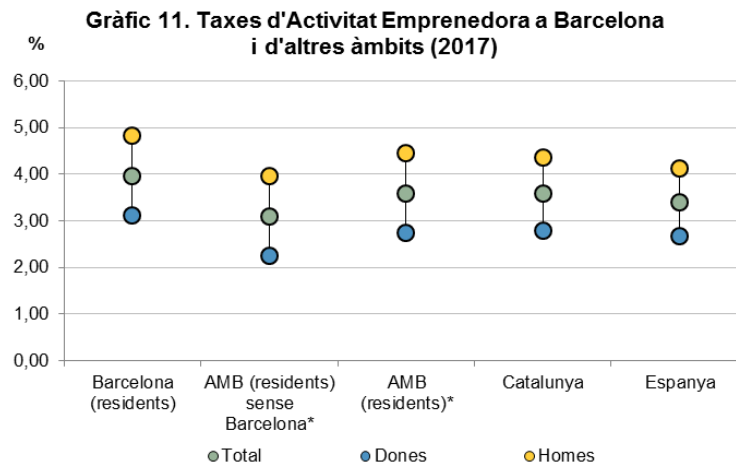
	Total	Dones	Homes
Barcelona (residents)	3,95	3,12	4,82
AMB (residents) sense Barcelona*	3,10	2,24	3,96
AMB (residents)*	3,58	2,75	4,44
Catalunya	3,57	2,77	4,37
Espanya	3,40	2,67	4,11

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants (segons Cens 2011).

Per sexe, la taxa dels homes a Barcelona (4,82%) és superior a la de les dones (3,12%), pel menor pes relatiu del col·lectiu femení respecte al total d'emprenedors (40,5%). A la resta d'àmbits analitzats, la taxa d'activitat emprenedora femenina també queda per sota de la dels homes, i el diferencial entre ambdós sexes no és gaire diferent al que presenta Barcelona (1,7 punts).

Addicionalment, les taxes dels col·lectius femení i masculí de Barcelona superen les respectives taxes per sexe del conjunt de Catalunya, Espanya i especialment les dels municipis de la resta de l'AMB, les més baixes dels àmbits analitzats.

⁸ Segons, el projecte GEM, de referència internacional en el camp de l'emprenedoria, l'índex TEA revela que el 2017 el 8,03% de la població adulta catalana estava involucrada en activitats emprenedores en fase inicial (8,45% a la demarcació de Barcelona).

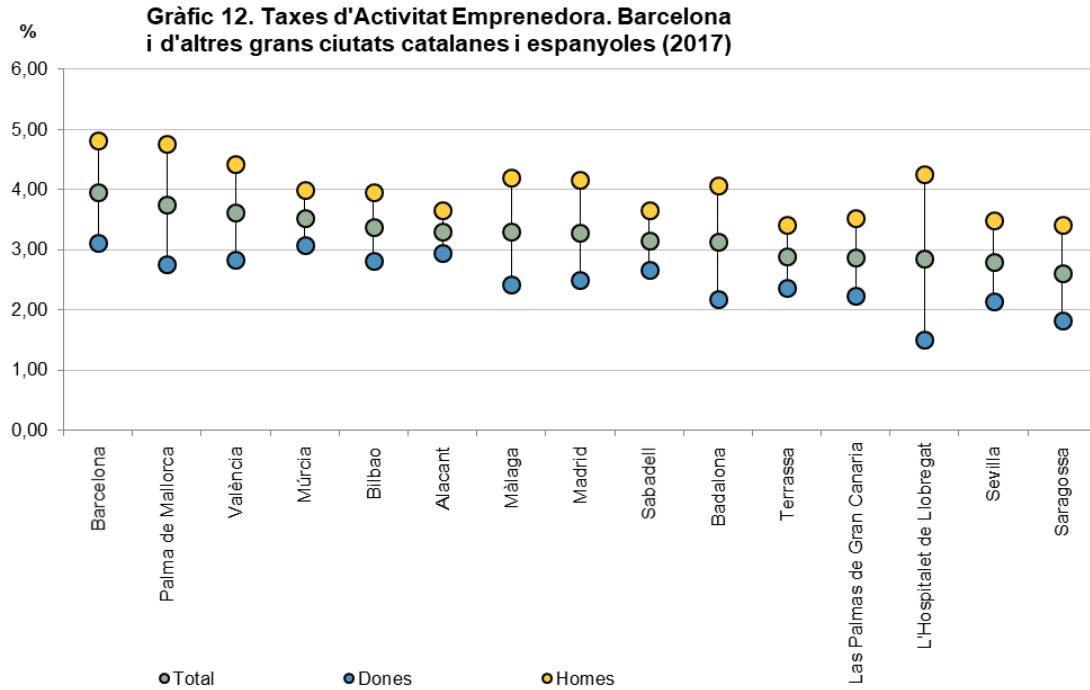
A la taula 15 es presenten ordenades segons el nombre d'emprenedors, a més de Barcelona, les deu més grans ciutats espanyoles, així com les quatre urbs catalanes amb un major nombre d'habitants, després de la capital.

Taula 15. Emprenedoria i Taxes d'Activitat Emprenedora a les grans ciutats (2017)

	Nombre d'Emprenedors	TEA Total	Dones	Homes
Madrid	66.450	3,29	2,50	4,16
Barcelona	40.600	3,95	3,12	4,82
València	17.925	3,61	2,84	4,42
Sevilla	12.175	2,80	2,14	3,50
Màlaga	12.025	3,30	2,43	4,20
Saragossa	10.750	2,60	1,82	3,41
Palma de Mallorca	10.150	3,76	2,77	4,76
Múrcia	10.050	3,53	3,09	3,99
Las Palmas de Gran Canaria	7.250	2,88	2,24	3,53
Bilbao	7.175	3,37	2,81	3,95
Alacant	6.925	3,30	2,95	3,65
L'Hospitalet de Llobregat	4.625	2,86	1,50	4,25
Badalona	4.250	3,13	2,19	4,07
Sabadell	4.125	3,16	2,67	3,65
Terrassa	3.950	2,90	2,37	3,42

Barcelona encapçala el rànquing d'activitat empenedora a les grans ciutats catalanes i espanyoles (gràfic 12). La capital catalana registra la taxa més elevada, tant del col·lectiu femení com del masculí. Darrera es troben Palma de Mallorca (3,76%), València (3,61%) i Múrcia (3,53%), formant un grup de grans ciutats de més de 400.000 habitants, situades a l'arc mediterrani i amb una notable propensió a l'emprenedoria.

A diferència d'aquestes ciutats capdavanteres del rànquing, on la taxa d'activitat emprenedora ha retrocedit moderadament l'any 2017, a d'altres com Bilbao ha anat clarament a l'alça, situant-se per davant d'Alacant, Màlaga i Madrid. La taxa també ha disminuït lleugerament el darrer any a Sabadell i Terrassa –ambdós amb un diferencial per sexe relativament reduït-, mentre que ha millorat a Badalona i l'Hospitalet de Llobregat, malgrat que en aquesta ciutat la taxa femenina segueix registrant un valor molt baix.

VI.2. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora 2010-2017

Les taxes d'activitat emprenedora van evolucionar a l'alça entre 2010 i 2016 però s'han reduït moderadament l'any 2017, tant a Barcelona com a la resta de l'AMB i a Catalunya, fins a situar-se a tots els àmbits lleugerament per sota dels valors de 2015. Aquesta reducció obeeix al retrocés del nombre d'emprenedors a tots els àmbits l'any 2017, i en menor mesura al lleuger increment de la població respecte a 2016.

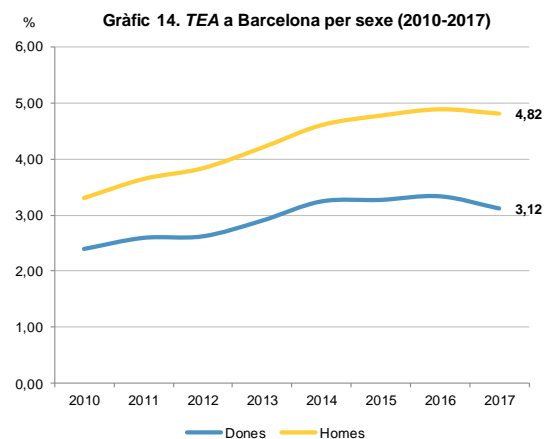
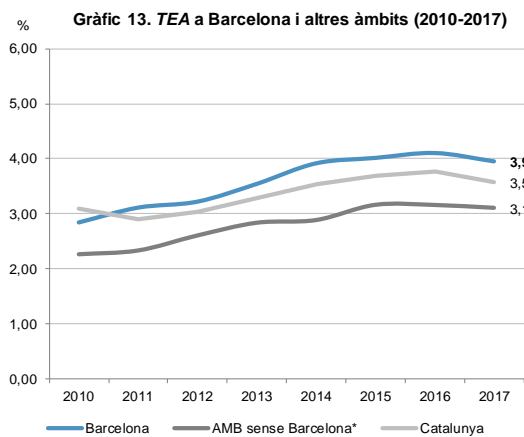
Taula 16. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (2010-2017)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Barcelona	2,84	3,11	3,22	3,54	3,91	4,01	4,10	3,95
AMB sense Barcelona*	2,26	2,32	2,60	2,83	2,88	3,15	3,15	3,10
Catalunya	3,09	2,90	3,02	3,28	3,54	3,69	3,76	3,57

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants, segons els censos de Població 2001 i 2011.

Amb tot, pel conjunt del període 2010-2017 el saldo és positiu, amb un augment de la taxa a Barcelona d'1,1 punts, que obeeix a l'augment del nombre d'emprenedors de més del 35% entre 2010 i 2017, però també, en menor mesura, a la lleugera disminució de la població de 18 a 64 anys, que s'ha reduït un 2,4% al llarg d'aquest període.

L'increment de la taxa d'activitat a Barcelona els darrers set anys ha estat lleugerament superior al de la resta de l'AMB -que amb una evolució similar, presenta taxes situades per sota al llarg de tot el període- i més intens també que el del conjunt de Catalunya.

Per sexe, la taxa de les dones s'ha situat per sota de la dels homes al llarg de tot el període analitzat, tant a Barcelona (gràfic 14) com a la resta d'àmbits.

Taula 17. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (Dones)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Barcelona	2,40	2,60	2,63	2,91	3,25	3,28	3,34	3,12
AMB sense Barcelona*	1,78	2,01	2,20	2,35	2,25	2,31	2,29	2,24
Catalunya	2,55	2,46	2,55	2,73	2,85	2,84	2,92	2,77

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants, segons els censos de Població 2001 i 2011.

Entre 2010 i 2016, quan tant el col·lectiu femení com el masculí van registrar una evolució a l'alça de les taxes d'activitat empenedora, la dels homes va créixer amb més intensitat (1,6 punts a Barcelona) que la de les dones (0,9 punts) de manera que el diferencial entre ambdós sexes es va anar eixamplant, de forma similar a tots els àmbits. Addicionalment, la petita reducció de les taxes d'emprenedoria que es produeix el 2017, en el cas de Barcelona i l'AMB ha estat lleugerament superior en el cas del col·lectiu femení.

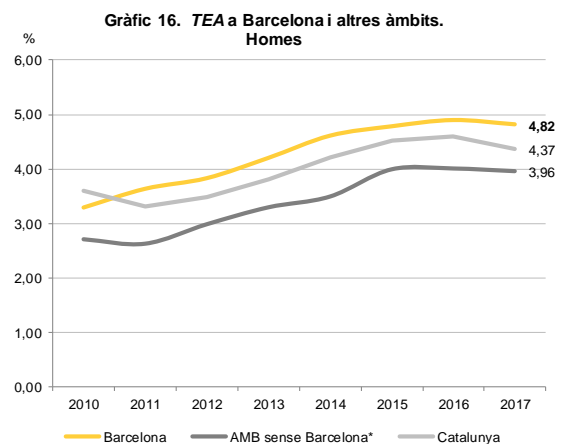
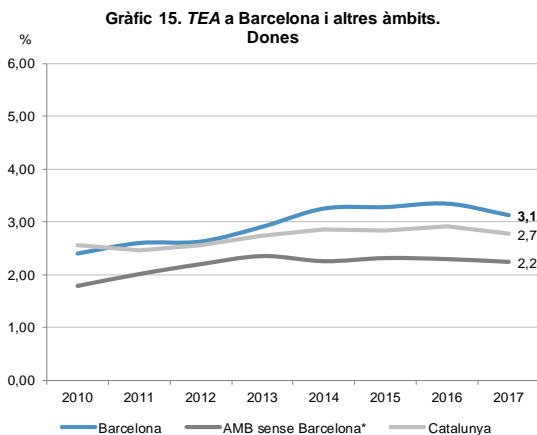
Taula 18. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (Homes)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Barcelona	3,30	3,64	3,83	4,20	4,61	4,78	4,89	4,82
AMB sense Barcelona*	2,72	2,63	2,99	3,30	3,50	3,99	4,01	3,96
Catalunya	3,60	3,32	3,49	3,82	4,22	4,53	4,60	4,37

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants, segons els censos de Població 2001 i 2011.

Com es pot veure als gràfics 15 i 16, les taxes d'activitat empenedora del col·lectiu femení i masculí presenten una alça més intensa a Barcelona i se situen per sobre de les de la resta d'àmbits a tot el període estudiat, amb l'excepció de l'any 2010, quan l'activitat empenedora al conjunt de Catalunya va ser superior.

Per altra banda, les taxes femenines a tots els àmbits es situen l'any 2017 en nivells inferiors als que ja presentaven les taxes masculines el 2010. Al llarg de tot el període, la taxa d'activitat femenina ha crescut tan sols set dècimes a Barcelona (mig punt a la resta de l'AMB), mentre que la taxa del col·lectiu masculí s'ha incrementat en 1,5 punts (1,2 a l'AMB sense Barcelona). Aquesta diferència obeeix fonamentalment al major increment del nombre d'homes empenedors, però també a la disminució de la població de 18 a 64 anys, que ha estat superior en el cas del col·lectiu masculí.

Aquesta dinàmica ha generat l'eixamplament del diferencial entre ambdós sexes entre 2010 i 2017, quan la taxa d'activitat empenedora de les dones a Barcelona es situa 1,7 punts per sota de la dels homes. L'evolució del diferencial ha estat similar a la resta d'àmbits analitzats, si bé a Catalunya s'ha eixamplat en menor mesura. A diferència de Barcelona i l'AMB, la reducció de la taxa masculina de l'any 2017 en relació amb el 2016 a Catalunya ha estat lleugerament superior a la que experimenta la taxa femenina.

Si posem el focus en l'edat dels empenedors, es pot constatar que la taxa d'activitat empenedora dels joves (18 a 39 anys) s'ha situat per sobre de la dels empenedors/es de 40 a 64 anys al llarg de tot el període 2010-2017, tant a Barcelona com a la resta d'àmbits.

Taula 19. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (18 - 39 anys)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Barcelona	3,21	3,58	3,72	3,98	4,46	4,36	4,41	4,16
AMB sense Barcelona*	2,62	2,77	3,05	3,15	3,02	3,53	3,49	3,24
Catalunya	3,26	3,31	3,46	3,72	3,97	4,09	4,14	3,90

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants, segons els censos de Població 2001 i 2011.

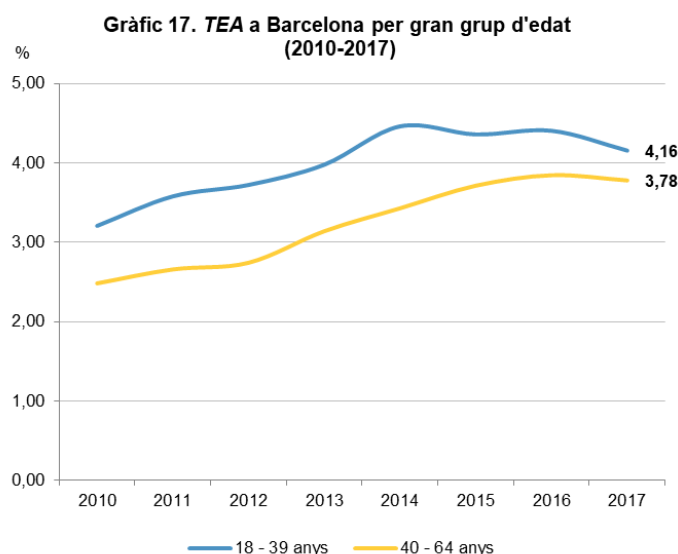
La dinàmica que han seguit les taxes d'activitat empenedora dels dos grans grups d'edat entre 2010 i 2017 ha estat globalment positiva a tots els àmbits. Tanmateix, en el cas de Barcelona i l'AMB, el col·lectiu d'empenedors de 40 a 64 anys presenta una tendència a l'alça més intensa que la dels joves al conjunt del període.

Taula 20. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (40 - 64 anys)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Barcelona	2,48	2,66	2,74	3,14	3,43	3,71	3,84	3,78
AMB sense Barcelona*	1,88	1,89	2,17	2,54	2,75	2,85	2,89	2,99
Catalunya	2,91	2,50	2,61	2,89	3,18	3,37	3,47	3,33

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants, segons els censos de Població 2001 i 2011.

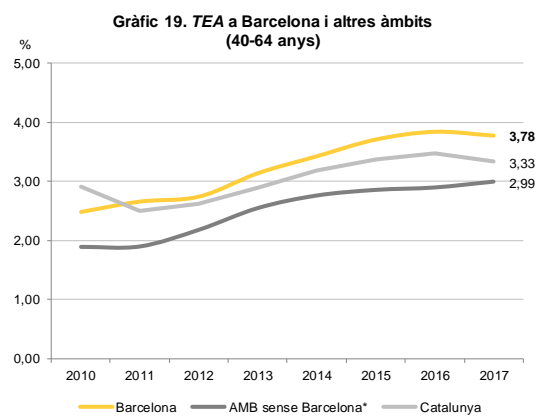
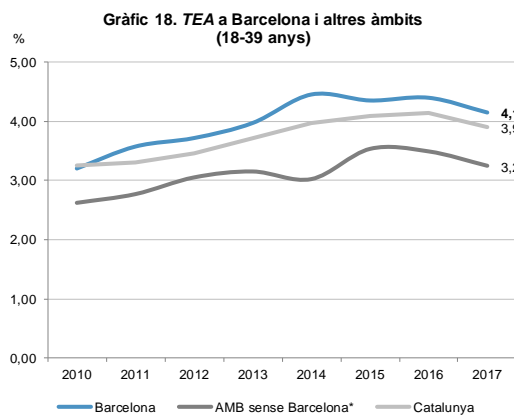
Com es pot veure al gràfic 17, la taxa d'activitat empenedora del col·lectiu de 18 a 39 anys va créixer notablement a Barcelona fins l'any 2014, moment a partir del qual ha anat evolucionant lleument a la baixa, coincidint amb la fase de recuperació econòmica. En canvi, la taxa dels empenedors de 40 a 64 anys ha seguit una tendència a l'alça més constant al llarg de tot el període, fins pràcticament establitzar-se entre 2016 i 2017. Entre 2010-2017, la taxa d'aquest col·lectiu ha augmentat 1,3 punts a la ciutat, fins a situar-se en el 3,78% l'any 2017, pel fort increment del nombre d'empenedors en un període en que la població de 40 a 64 anys també ha crescut.

La taxa del col·lectiu de 18 a 39 anys ha augmentat en menor mesura entre 2010 i 2017 (prop d'un punt, fins al 4,16% l'any 2017), ja que l'increment del nombre d'emprenedors ha estat relativament més moderat, en un context en que la població d'aquest grup d'edat ha retrocedit de forma notable, no només a Barcelona sinó en general, al conjunt del país. D'aquesta forma, el diferencial en les taxes d'ambdós grups d'edat ha tendit a reduir-se a Barcelona, i de forma similar, també a l'AMB.

Entre 2010 i 2017, l'augment de les taxes d'activitat emprenedora (per ambdós grans grups d'edat) ha estat més intensa a Barcelona que a l'AMB i Catalunya (gràfics 18 i 19). Les taxes a Barcelona se situen per sobre de les de la resta d'àmbits a tot el període estudiat, amb l'excepció de l'any 2010, quan la taxa del conjunt de Catalunya va ser superior, especialment entre el col·lectiu de 40 a 64 anys.

Al conjunt de Catalunya, a diferència de Barcelona i l'AMB, l'evolució a l'alça de les taxes ha estat més moderada i homogènia als dos grups d'edat, amb un increment lleugerament superior en el cas dels joves de 18 a 39 anys, que ha fet que el diferencial en les taxes entre ambdós col·lectius hagi augmentat moderadament al llarg del període.

Pel que fa a les taxes d'activitat emprenedora en funció de la nacionalitat dels emprenedors, com es pot veure a les taules 21 i 22, la població estrangera presenta taxes més elevades que els residents espanyols al llarg de tot el període estudiat, i tant a Barcelona com a la resta d'àmbits, amb l'única excepció de l'any 2010, quan a Catalunya, la taxa dels emprenedors espanyols va ser superior a les dels estrangers.

Taula 21. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (espanyols)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Barcelona	2,78	2,91	2,90	3,29	3,69	3,72	3,72	3,41
AMB sense Barcelona*	2,16	2,15	2,37	2,67	2,62	2,80	2,80	2,70
Catalunya	3,19	2,88	2,98	3,22	3,43	3,49	3,51	3,24

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants, segons els censos de Població 2001 i 2011.

La taxa d'activitat emprenedora dels espanyols va registrar una evolució positiva entre 2010 i 2016 a tots els àmbits, però el 2017 es redueix lleugerament, tant al conjunt de Catalunya com a Barcelona, i en menor mesura a la resta de l'AMB. En canvi, la taxa dels residents estrangers manté l'evolució a l'alça fins al 2017 a tots els àmbits.

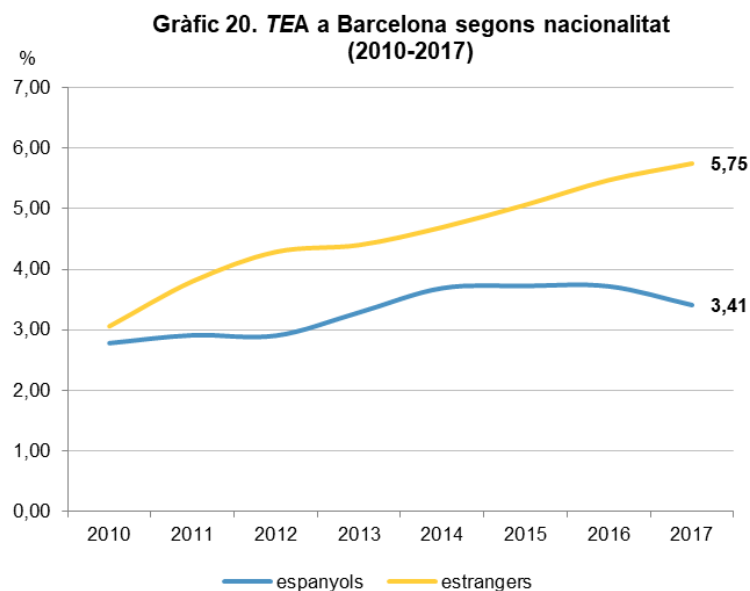
Taula 22. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (estrangers)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Barcelona	3,06	3,80	4,29	4,40	4,69	5,07	5,47	5,75
AMB sense Barcelona*	2,64	3,05	3,55	3,53	4,09	5,01	4,96	5,11
Catalunya	2,66	2,99	3,23	3,53	4,08	4,68	5,02	5,22

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants, segons els censos de Població 2001 i 2011.

A Barcelona, la taxa d'activitat emprenedora dels residents espanyols es situa l'any 2017 en el 3,41%, amb un augment moderat en relació amb el 2010 (només sis dècimes), que obeeix a l'increment del nombre d'emprenedors al llarg d'un període en que la població de 18 a 64 anys ha anat a la baixa. En canvi, la taxa d'activitat dels estrangers ha augmentat de forma notable, situant-se en el 5,75% l'any 2017, 2,7 punts percentuals per sobre de la registrada l'any 2010, pel fort augment del nombre d'emprenedors estrangers, en un context en que la població estrangera de 18 a 64 anys també ha retrocedit a la ciutat, tot i que en menor mesura que la de nacionalitat espanyola.

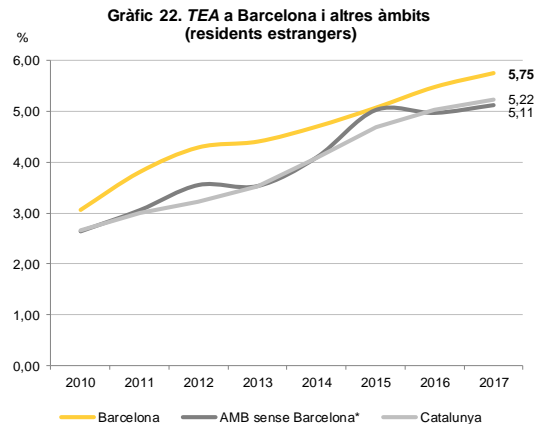
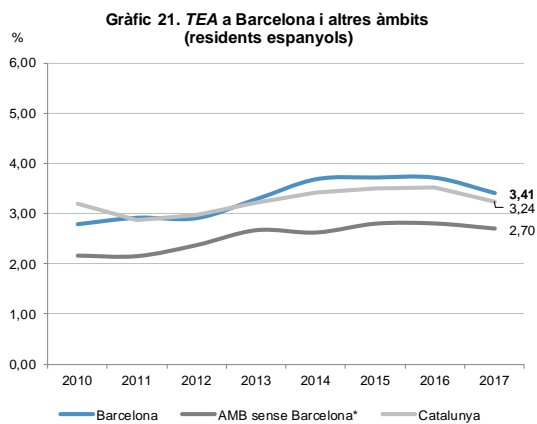
La combinació d'aquestes dinàmiques ha generat l'eixamplament del diferencial en les taxes d'activitat emprenedora entre ambdós col·lectius (espanyols i estrangers) al llarg del període, tant a Barcelona (gràfic 20) com a la resta d'àmbits.

La taxa d'activitat dels emprenedors espanyols de Barcelona i la corresponent a la resta de l'AMB han evolucionat de forma similar entre 2010 i 2017, amb la de Barcelona situada

més de mig punt per sobre, al llarg de tot el període (gràfic 21). L'increment de les taxes dels emprenedors espanyols a Barcelona i l'AMB entre 2010 i 2017 ha estat superior al que es registra a Catalunya, on la taxa presenta una major tendència a l'estabilització: partint de valors més elevats a l'inici del període, des de 2013 es situa per sota dels de la capital.

La taxa del col·lectiu d'estrangers (gràfic 22) presenta un augment al conjunt del període analitzat similar a tots tres àmbits. La taxa de Barcelona s'ha mantingut per sobre de la de Catalunya i també de la que presenta l'AMB durant tot el període analitzat, amb l'excepció de 2015, quan són molt similars a tots dos àmbits.

VI.3. Taxes d'Activitat Emprenedora segons les característiques personals dels emprenedors

La taula 23 mostra les taxes d'activitat emprenedora de Barcelona per sexe i edat, diferenciant els més joves (18-29 anys) de la resta d'emprenedors, els quals es segmenten per grup d'edat quinquennal.

Taula 23. TEA a Barcelona segons grup d'edat (2017)

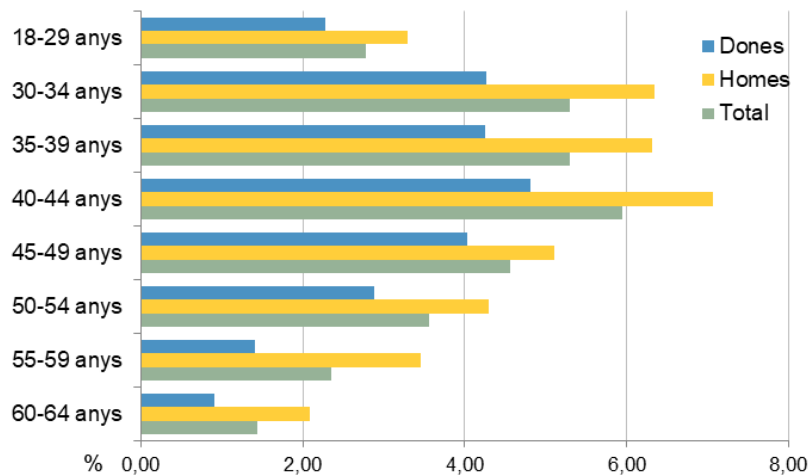
	Total	Dones	Homes
18-29 anys	2,78	2,27	3,30
30-34 anys	5,29	4,27	6,34
35-39 anys	5,29	4,25	6,31
40-44 anys	5,95	4,81	7,07
45-49 anys	4,56	4,02	5,11
50-54 anys	3,56	2,89	4,29
55-59 anys*	2,36	1,40	3,46
60-64 anys*	1,44	0,91	2,08
Total	3,95	3,12	4,82

(*) Nombre d'observacions inferior a 100

Les taxes d'activitat emprenedora més elevades es concentren en major mesura a les franges d'edat compreses entre els 30 i 44 anys (gràfic 23), amb taxes mitjanes superiors al 5%, que depassen el 6% en el cas del col·lectiu masculí i superen el 7% entre els homes de 40 a 44 anys. En aquesta franja d'edat es situa també la taxa més elevada que assolix el col·lectiu femení, tot i que es queda per sota del 5%. La població de més edat en canvi, presenta menys propensió a l'emprenedoria, i les taxes d'activitat més reduïdes corresponen als emprenedors d'entre 60 i 64 anys (1,44% de mitjana).

Les taxes del col·lectiu femení són inferiors a les dels homes a totes les franges d'edat, amb una diferència entre ambdós sexes de com a mínim un punt percentual. El diferencial més gran en la propensió a l'emprenedoria entre homes i dones s'observa justament a la franja d'edat compresa entre els 40 i 44 anys, quan ambdós sexes registren les taxes d'activitat mitjana més elevades, amb un biaix de més de 2 punts a favor del col·lectiu masculí.

Gràfic 23. TEA a Barcelona segons grup d'edat (2017)

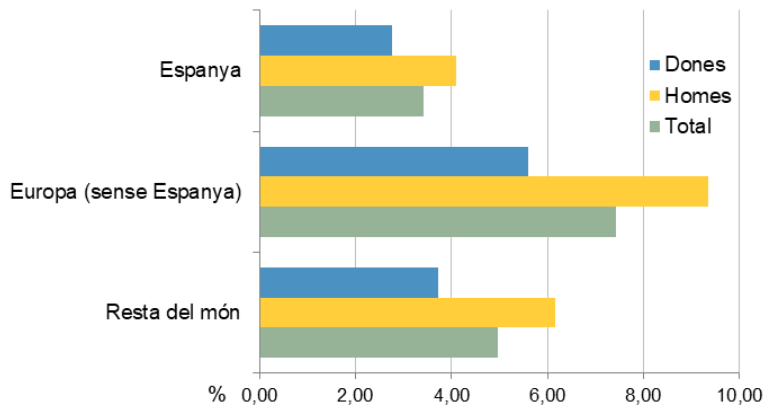
A la taula 24 es presenten les taxes d'activitat per sexe a Barcelona amb més nivell de detall pel que fa a la nacionalitat dels emprenedors. Com es pot veure, les taxes més elevades les registra el col·lectiu d'emprenedors europeus, amb un 7,42% de mitjana, que arriben al 9,36% en el cas dels homes. Les taxes mitjanes dels estrangers de la resta del món són més reduïdes que les dels europeus, però superen les dels emprenedors de nacionalitat espanyola, tant les dels homes com les de les dones.

Taula 24. TEA a Barcelona segons nacionalitat (2017)

	Total	Dones	Homes
Espanya	3,41	2,77	4,09
Europa (sense Espanya)	7,42	5,61	9,36
Resta del món	4,96	3,72	6,15
Total	3,95	3,12	4,82

La taxa d'activitat dels homes és superior a la de les dones tant entre els emprenedors estrangers com entre els espanyols, que presenten el diferencial més petit entre ambdós sexes. La taxa dels homes estrangers de la resta del món supera la del col·lectiu femení en més de dos punts percentuals. Però el diferencial més elevat entre ambdós sexes es presenta entre els emprenedors europeus, amb una taxa dels homes superior en prop de 4 punts percentuals a la de les dones, que es situa en el 5,61%.

Gràfic 24. TEA a Barcelona segons nacionalitat (2017)

VI.4. Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona per districtes

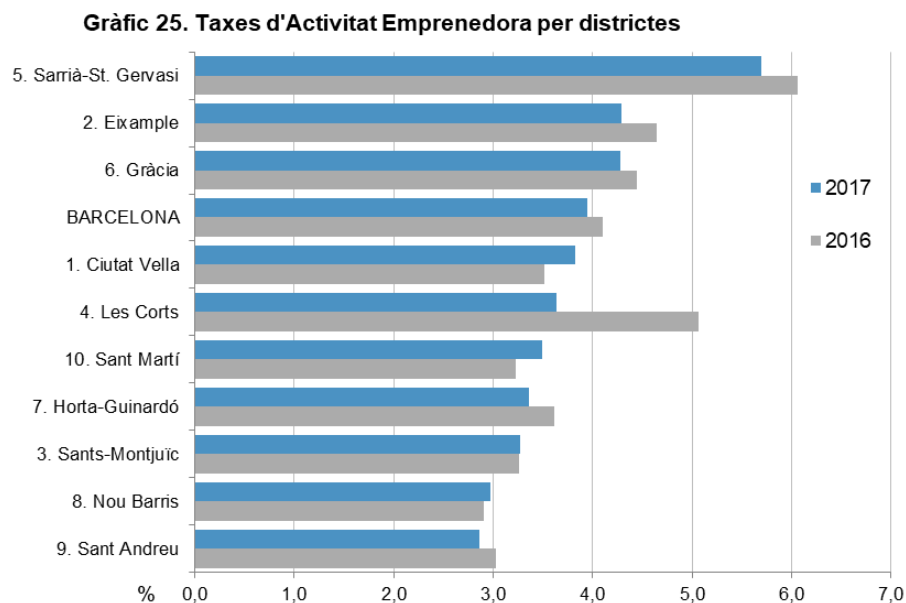
En aquest apartat presentem les taxes d'activitat empenedora als districtes, segmentant per sexe, gran grup d'edat i nacionalitat dels emprenedors autònoms.

Taula 25. Taxes d'Activitat Emprenedora per districtes, sexe, gran grup d'edat i nacionalitat (2017)

	Total	Dones	Homes	18-39 anys	40-64 anys	Espanyols	Estrangers
1. Ciutat Vella	3,83	2,65	4,82	3,91	3,71	3,63	4,00
2. Eixample	4,28	3,64	4,98	4,39	4,19	3,85	5,48
3. Sants-Montjuïc	3,27	2,60	3,96	3,38	3,16	2,62	5,21
4. Les Corts	3,64	2,73	4,64	3,71	3,57	3,35	5,10
5. Sarrià-St. Gervasi	5,69	4,97	6,52	6,06	5,42	5,86	4,81
6. Gràcia	4,28	3,28	5,40	4,17	4,38	4,15	4,73
7. Horta-Guinardó	3,36	3,01	3,73	3,10	3,56	2,76	6,33
8. Nou Barris	2,97	1,93	4,08	3,25	2,76	2,56	4,58
9. Sant Andreu	2,86	2,39	3,36	3,93	2,08	2,32	5,78
10. Sant Martí	3,49	2,78	4,21	3,73	3,30	2,79	6,11
BARCELONA	3,95	3,12	4,82	4,16	3,78	3,41	5,75

Al gràfic 25 es mostren els 10 districtes ordenats en funció de la taxa d'activitat emprenedora corresponent a 2017.

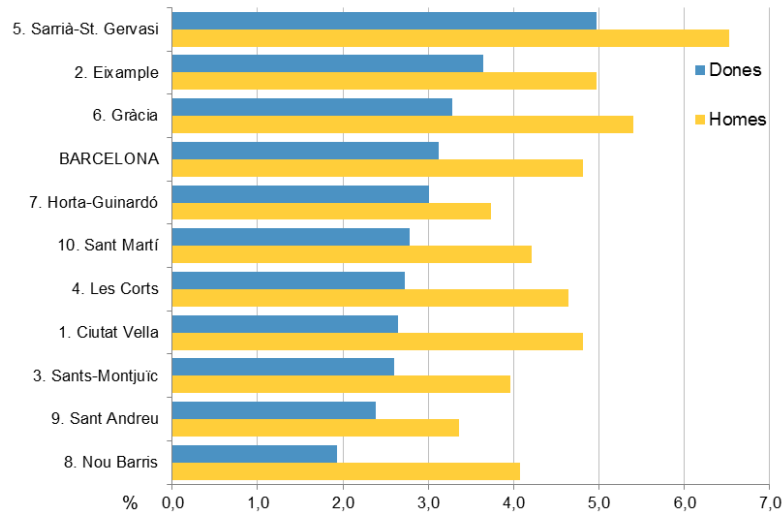
Encapçalant el rànquing es situa, com un any enrere, Sarrià-Sant Gervasi. Amb una taxa del 5,69%, és el districte amb la major propensió a l'emprenedoria, tant per les dones com pels homes, tot i que en nombre total d'emprenedors es situa per darrera de l'Eixample i Sant Martí. L'Eixample i Gràcia també superen la mitjana de Barcelona, amb un taxa d'activitat emprenedora total gairebé idèntica (4,28%), mentre que la resta de districtes es situen per sota, amb una taxa d'activitat inferior al 4%. La major part –un total de cinc districtes- presenta una taxa que es mou entre el 3,27% (Sants - Montjuïc) i el 3,83% (Ciutat Vella), mentre que per sota del 3% es situen Nou Barris i Sant Andreu.

La reducció del nombre d'emprenedors al conjunt de la ciutat l'any 2017 en relació amb un any enrere ha donat lloc al retrocés de les taxes d'activitat a la major part de districtes, el més intens dels quals s'ha registrat a Les Corts. Tan sols Ciutat Vella, Sant Martí, i en menor mesura Nou Barris registren variacions positives, mentre que a Sants-Montjuïc la taxa d'activitat roman estabilitzada.

La taxa d'activitat emprenedora de les dones és inferior a la dels homes a tots els districtes (gràfic 26). Els que registren les taxes d'activitat del col·lectiu femení més elevades són els tres districtes que presenten una major propensió a l'emprenedoria, per sobre de la mitjana: Sarrià-Sant Gervasi (4,97%), seguit a certa distància per l'Eixample (3,64%) i Gràcia (3,28%). La taxa d'activitat femenina més reduïda la trobem a Nou Barris, on no arriba al 2%. Les diferències en les taxes d'activitat entre ambdós sexes més elevades es donen a Ciutat Vella, Nou Barris i Gràcia, on superen els dos punts percentuals, mentre que els districtes on s'observa una major paritat són Sant Andreu i Horta – Guinardó, on la diferència entre les taxes femenina i masculina és inferior a un punt.

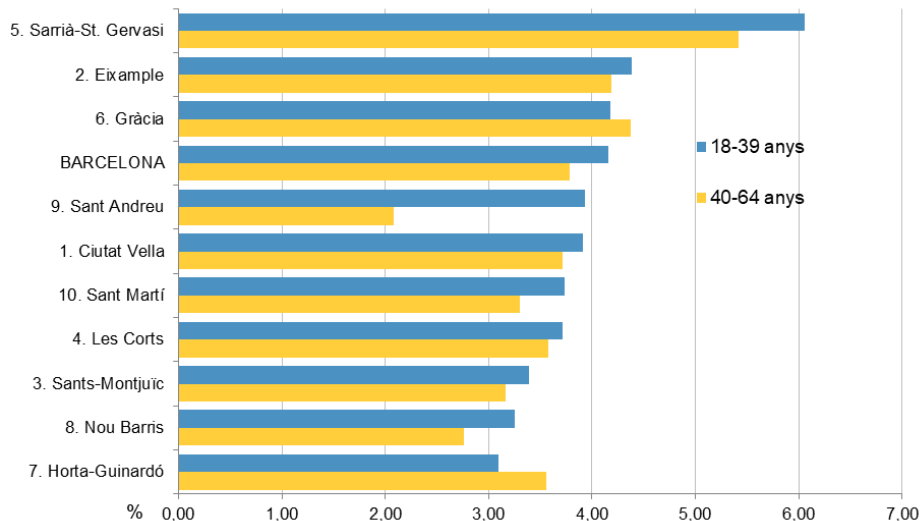
Gràfic 26. Taxes d'Activitat Emprenedora per districtes i sexe (2017)

Al gràfic 27 els districtes es mostren ordenats en funció de les taxes del col·lectiu de 18 a 39 anys. A la major part dels districtes, la taxa d'activitat emprenedora d'aquest col·lectiu és superior a la del grup de 40 a 64 anys, que només registra valors més elevats a Gràcia i Horta-Guinardó.

Per sobre de la mitjana de Barcelona, l'ordenació es manté idèntica al rànquing segons la taxa d'activitat emprenedora total: Sarrià-Sant Gervasi, l'Eixample i Gràcia presenten les taxes més elevades, per ambdós grups d'edat. En el cas de Sarrià – Sant Gervasi, la taxa del col·lectiu de 18 a 39 anys es situa per sobre del 6%, i la dels de 40 a 64 anys supera el 5%. En canvi, les taxes més reduïdes corresponen a Horta- Guinardó (amb el valor del col·lectiu de 18 a 39 anys més allunyat de la mitjana) i a Sant Andreu (on la taxa dels de 40 a 64 anys assoleix el valor més baix, tot just depassant el 2%).

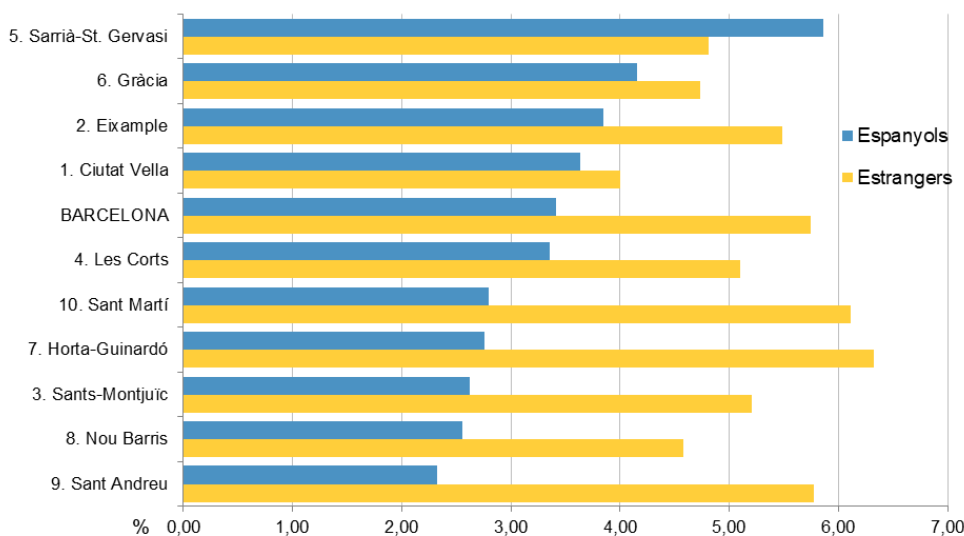
Gràfic 27. Taxes d'Activitat Emprenedora per districtes i gran grup d'edat (2017)

En general, a bona part dels districtes s'observa una relativa equiparació en les taxes d'ambdós grups d'edat, essent a Les Corts on els valors s'apropen més, mentre que a Sant Andreu és on s'observa el diferencial més accentuat.

Al gràfic 28 els districtes s'ordenen en funció de les taxes d'activitat del col·lectiu d'emprenedors de nacionalitat espanyola, més nombrós que el d'estrangers, però amb una menor propensió a l'emprenedoria. Com ja es va donar un any enrere, la taxa d'activitat dels estrangers és superior a la dels espanyols a tots els districtes, amb l'única excepció de Sarrià-Sant Gervasi, on la taxa d'aquest col·lectiu és la més elevada de la ciutat (propera al 6%).

Gràfic 28. Taxes d'Activitat Emprenedora per districtes i nacionalitat (2017)

Horta-Guinardó presenta la taxa d'activitat emprenedora de la població estrangera més alta, seguida de prop per Sant Martí, tots dos amb valors superiors al 6%. També a Sant Andreu s'assoleix un valor proper al 6%, com el del conjunt de la ciutat. A tots tres districtes, el diferencial respecte la taxa d'activitat del col·lectiu d'espanyols és superior als tres punts percentuals. En el cas d'Horta-Guinardo i Sant Andreu, on el pes de la emprenedoria estrangera és lleugerament inferior a la mitjana de Barcelona, és el relativament reduït nombre d'estrangers residents (sobre la població de 18 a 64 anys) el factor determinant en l'elevada taxa d'activitat emprenedora estrangera⁹.

La taxa d'activitat emprenedora dels estrangers més reduïda s'ha registrat a Ciutat Vella (4%), com un any enrere. Com hem vist anteriorment, l'elevada participació del col·lectiu d'emprenedors estrangers sobre el total (55,3%) obeeix a l'estructura poblacional del districte, amb un pes dels estrangers respecte als residents de 18 a 64 anys també superior al 50%. De fet, és a Ciutat Vella on s'observa una major equiparació en la propensió a l'emprenedoria entre estrangers i espanyols, amb una taxa d'aquests últims situada en el 3,63%, superior a la mitjana de Barcelona.

⁹ Veure nota al peu de pàgina 15.

VII. NOTA METODOLÒGICA

VII.1. Delimitació de la figura de l'emprenedor

La concepció i delimitació de la figura de l'emprenedor en aquest informe es basa en la metodologia del projecte GEM¹⁰, on s'identifiquen quatre etapes en el procés de l'emprenedoria, segons el diagrama adjunt.

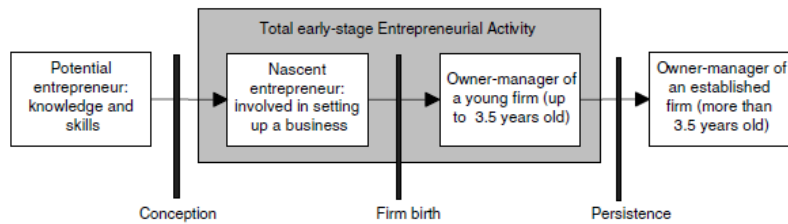

Figure 2. The entrepreneurial process and GEM operational definitions.

Les fases són:

- Emprenedoria potencial
- Emprenedoria naixent
- Emprenedoria nova
- Consolidació empresarial

La figura de l'emprenedor en l'informe es centra en la segona i tercera etapes (emprenedoria naixent i nova, fins als 3,5 anys). No es té en compte l'emprenedoria potencial (primera etapa) ni la darrera etapa relativa als empresaris consolidats, amb iniciatives de més de 42 mesos.

Com al projecte GEM, la materialització de la intenció d'emprendre es mesura amb les taxes d'activitat emprenedora. La *Total Entrepreneurial Activity (TEA)* és el percentatge de persones de la població adulta (de 18 a 64 anys) que està engegant una empresa durant l'últim any (emprenedors naixents, que no han pagat salaris durant més de tres mesos) o que posseeix un negoci que ha pagat salaris entre 3 i 42 mesos (emprenedors nous). En l'actualitat aquesta delimitació està força consolidada i predomina clarament en els estudis internacionals sobre el fenomen de l'emprenedoria.

VII.2. Tractament estadístic

La informació s'obté de l'explotació de la Mostra Contínua de Vides Laborals (MCVL). Aquest arxiu està disponible gràcies a un acord entre l'INE, la Seguretat Social i l'Agència Estatal d'Administració Tributària. La MCVL és una mostra aleatòria del 4% de les dades individualitzades anonimitzades de la Seguretat Social, complementada amb dades de Padró i de les retencions de l'IRPF .

¹⁰ Veure més detall metodològic a l'informe 'L'emprenedoria a Barcelona, 2016'.

L'aprofitament estadístic es fa seguint el següent procés:

- a) Al fitxer d'episodis o vincles amb la Seguretat Social es seleccionen aquells que estan vigents a finals de l'any de referència. Es seleccionen els episodis de tots els règims de cotització.
- b) Es forma un arxiu amb un únic registre per a cada persona. En cas d'existir més d'un episodi vigent a finals de l'any de referència es selecciona l'episodi principal definit com el que té més durada.
- c) Es seleccionen només els treballadors que estan en règim d'autònom a l'episodi principal.
- d) L'anterior fitxer, que és un fitxer de treballadors autònoms, es filtra de forma que només queden els treballadors autònoms amb una antiguitat no superior a 42 mesos.
- e) L'anterior fitxer es transforma en un fitxer de persones residents a Barcelona de 18 a 64 anys .
- f) El mostreig de la MCVL és un aleatori simple. S'aplica l'elevació com a inversa de la fracció de mostreig. Com aquesta fracció a la MCVL és un 4%, l'elevació és de 25 en tots els registres.

Finalment, pel càlcul de la Taxa d'Activitat Emprenedora (TAE) s'ha fet servir informació per a diferents col·lectius (per edat, nacionalitat, sexe) del Departament d'Estadística i difusió de dades de l'Oficina Municipal de Dades de l'Ajuntament de Barcelona.